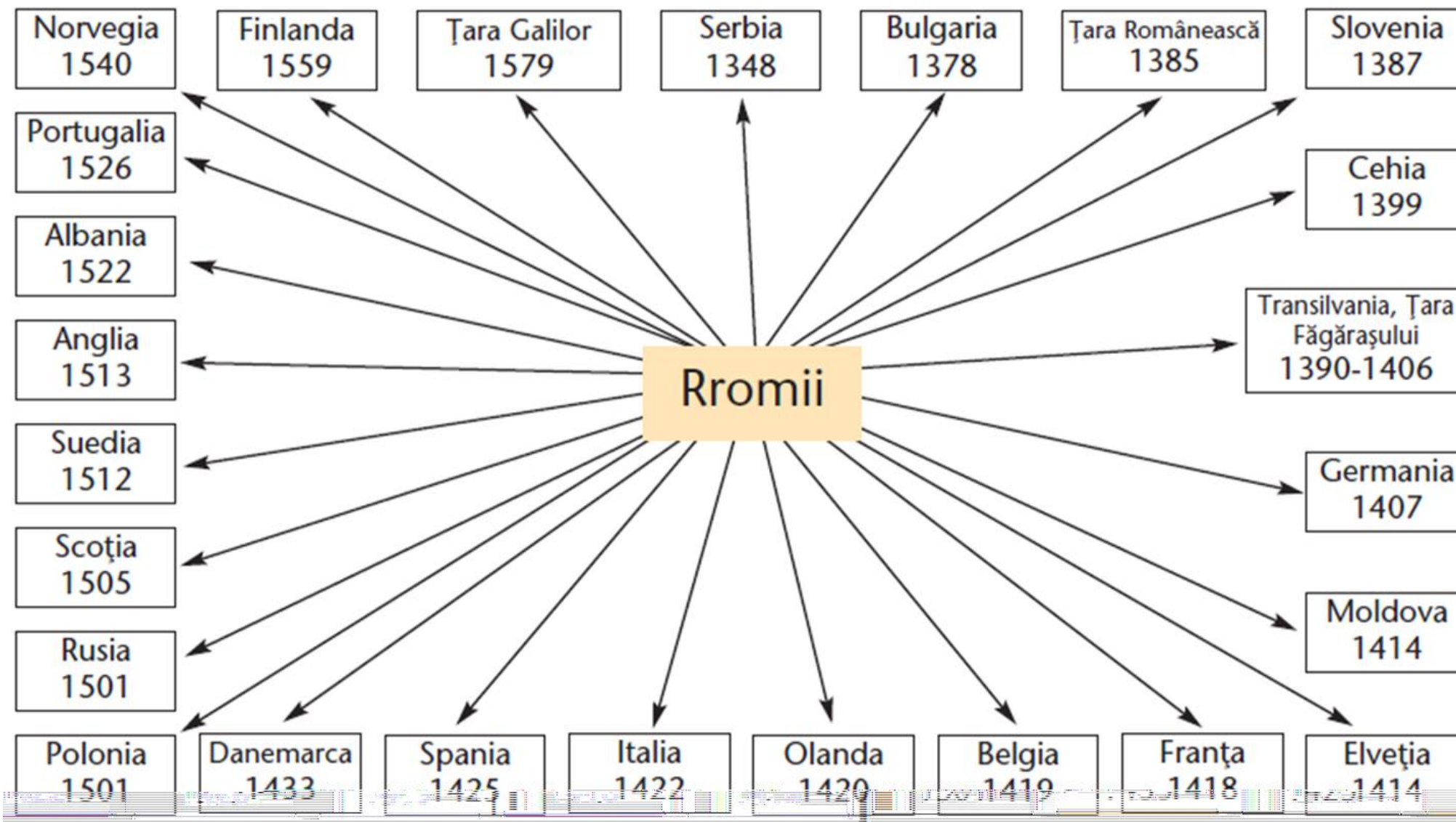

MODULUL 1

1.4. CUNOAȘTEREA COMUNITĂȚII ROMA - Istorie, limbă, cutume, comunicarea specifică și secretele lucrului cu comunitatea romă

Originea romilor

- Cercetătorii nu au putut decide cu exactitate data plecării romilor din India, cum au ajuns în spațiul european și în ce perioada
- Populație de origine indiană
- Secolul III d.Hr. – plecarea romilor din India

În România

- La 3 oct. 1385, domnitorul Dan Vodă, într-un document, menționa între daniile făcute de unchiul său Vladislav Vodă Mănăstirii Sfântului Antonie din Vodița – Țara Românească, existența a 40 de sălașe “de ațigani”.
- 1387, domnitorul Mircea cel Bătrân, fratele lui Dan Vodă, reconfirmă aceste danii (inclusiv cele 40 de sălașe de “ațigani”) Mănăstirilor Vodița și Tismana, iar în anul 1388 el însuși dăruia Mănăstirii Cozia “300 de sălașe de țigani”.

- Sursa: Istoria și tradițiile romilor, Petre Petcuț, 2003

Robi romi

	Țărani liberi (moșneni și răzeși)	Țărani dependenți (rumâni, vecini, iobagi)	Romi robi (nomazi sau sedentari)
Dreptul la viață	DA	DA	DA
Recunoașterea juridică din partea statului a dreptului de viață și de moarte exercitat de stăpânul moșiei (în cazul țăranilor dependenți) sau de stăpânul robilor (în cazul romilor)	Nu este cazul (erau oameni liberi)	NU	NU
Libertatea juridică	DA	NU	NU

Libertatea de deplasare	DA	NU	<p>NU – romii robi sedentari</p> <p>DA –romii robi nomazi (limitată și condiționată de exercitarea meseriei tradiționale)</p>
Forme de dependență	Nu este cazul (erau oameni liberi)	<p>DA – dependență economică limitată față de proprietarul moșiei (putea fi vândută numai moșia, nu însă și țărani dependenti separat față de aceasta). Țăranul dependent nu avea calitatea de bun mobil al moșierului. Țăranul dependent avea numai anumite obligații feudale față de stăpânul moșiei pe care se găsea.</p>	<p>DA – dependență personală absolută față de proprietarul robilor (aceștia puteau fi vânduți în calitate de bunuri mobile)</p>

Situația robilor

- „Chiar pe ulițele orașului Iași, în tinerețile mele, am văzut ființe omenești purtând lanțuri la mâini sau la picioare, ba unii chiar coarne de fier aninate de frunte și legate prin coloane împrejurul gâtului. Bătăi crude, osândiri la foame și la fum, închidere în închisori particulare, aruncați goi în zăpadă sau în râuri înghețate, iată soarta nenorociților țigani! Apoi disprețul pentru sfințenia și legăturile de familie. Femeia luată de la bărbat, fata răpită de la părinți, copiii răpiți de la sânul născătorilor lor răzleți și despărțiți unii de alții și vânduți ca vitele la deosebiți cumpărători în cele patru colțuri ale României”.

(M. Kogălniceanu, Tainele inimii, Editura pentru Literatură, București, 1964, p.346-347).

Dezrobirea robilor romi

Dezrobirea robilor romi poate fi caracterizată ca un proces de lungă durată, care a început încă din anul 1843, când se dă prima lege în Țara Românească prin care sunt eliberați robii domnești și se încheie în 20 februarie 1856.

Un rol important în dezrobirea robilor l-au avut și călătorii sau diplomații străini care ajungeau în Țara Românească:

„...în țară nu se face un comerț regulat cu acești sclavi, nici nu se obișnuiește să expui în public pe cei care urmează să fie vânduți. Atât vânzarea, cât și cumpărarea se fac pe cale particulară”.

Paul Cernavodeanu, coord., Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea, vol. I, Editura Academiei Române, București, 2003.

Perioada interbelică

După lunga etapă de eliberare a romilor, urmează o perioadă înfloritoare...

Au coexistat mai multe feluri de organizare a romilor care își propuneau:

- Să cultive între membrii ei spiritul de ordine, iubire de dinastie, respectul legilor și autorității bisericii creștin - ortodoxe;
- Să combată cerșetoria practică de unii romi, dând orientări pentru o viață mai demnă, rezemată pe muncă;
- Să combată analfabetismul, îndrumând la carte pe copiii romi, să înființeze grădinițe pentru copii;
- Să încurajeze talentele care se remarcă pe tărâmul artistic;
- Să organizeze șezători, conferințe educative etc.

- Să creeze sau să sprijine operele de asistență care ar ajuta pe romii săraci, pe lehuzele rome, pe șomeri etc.;
- Să organizeze colonii de copii, excursiuni;
- Să organizeze cooperative de construcțiuni, dând posibilitatea celor cu puține mijloace să devină proprietari de locuri și case;
- Să ia măsuri și să intervie pentru împrăștierea nomazilor cu locuri de casă și să combată concubinajul;

Arhivele Statului București, Prefectura Poliției Capitalei, dos. 123/1933, f.28-44, 93, L. Nastasă, A. Varga, Minorități Etnoculturale. Mărturii Documentare. Țigani din România (1919-1944), Doc. Nr. 46, 52, Cluj, 2001

Ce s-a întâmplat? Holocaustul romilor

- Conform Raportului Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului în România:
„În același deceniu însă, romii au fost incluși în preocupările unor reprezentanți români ai eugeniei. Influențați de ideile lui Robert Ritter, cel care a pregătit sub aspect teoretic genocidul romilor în Germania nazistă, acești cercetători români i-au considerat pe romi drept o plagă. În sprijinul opiniei lor, ei invocau situația socială periferică a romilor, pauperitatea și criminalitatea ridicată în rândul acestora. Problema țiganilor era concepută de acești experți ca o problemă rasială și ei vorbeau de primejdia pe care asimilarea romilor o reprezenta pentru puritatea rasială a românilor

Deportarea romilor împreună cu toate măsurile îndreptate împotriva romilor au fost luate personal de către Ion Antonescu.

- Conform Raportului Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului în România, pag 230: „Decizia de a-i evacua pe romi dincolo de Nistru a fost luată personal de Antonescu, în mai 1942. Recensământul efectuat de Jandarmerie și Poliție în întreaga țară, la 25 mai 1942 după ce, inițial, operațiunea fusese planificată pentru 31 mai, a fost ordonat de mareșalul Antonescu și a urmărit stabilirea persoanelor care intrau în categoria romilor-problemă. Au fost înregistrați, împreună cu familiile lor, romii nomazi și, dintre romii stabili (sedentari), aceia care suferiseră condamnări, recidiviștii și cei fără mijloace de existență sau fără o ocupație precisă din care să poată trăi. Au fost trecute pe liste, în total, 40 909 persoane: 9 471 de romi nomazi și 31 438 de romi stabili.”

31 mai 1942 – Ministerul Afacerilor Interne a dat un ordin prin care se cerea recenzarea romilor nomanzi sau stabili.

Dintr-un total de 208 700 de persoane cât estima Institutului Central de Statistică populația romă din România în hotarele din 1942, au fost recenzate, în mai 1942, aproape 41 000 de persoane, deci aproximativ 20% din total.

Iunie 1942 – a început deportarea romilor în Transnistria

Raportului Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului în România

- „ 25 000 de romi din România au fost deportați în Transnistria;
- Deportajii reprezentau aproximativ 12% din totalul populației rome din țară
- circa 11 000 dintre deportați au murit în Transnistria

Raport final/ Comisia Internațională pentru Studierea Holocaustului în România;